

รายงานสถานการณ์ศัตรูข้าว

วันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๘

กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืช
กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย
โทร. ๐๒-๙๕๕๑๕๑๔ โทรสาร ๐๒-๙๕๕๑๕๑๔

E-mail: Bio53@hotmail.com, doae_pmd@hotmail.com

๑. สถานการณ์ศัตรูข้าว

พื้นที่ปลูกตามรายงานของสำนักงานเกษตรจังหวัด ณ วันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ จำนวน ๗๒ จังหวัด มีพื้นที่ปลูกข้าว ๔๕,๖๑๐,๘๒๔ ไร่ สถานการณ์ศัตรูข้าว ในสัปดาห์นี้

เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล* พื้นที่การระบาด ๖๖๙ ไร่ ในข้าวอายุช่วง ๔๐ - ๖๐ วัน จำนวน ๑๗๓ ไร่ และในข้าวอายุ ช่วงมากกว่า ๖๐ วัน จำนวน ๔๙๖ ไร่ (ลดลง ๒๖๕ ไร่) พบการระบาดในพื้นที่ ๔ จังหวัด ดังนี้

จังหวัดแพร่ ได้แก่ อำเภอมะนัง และอำเภอหนองม่วงไข่

จังหวัดน่าน ได้แก่ อำเภอนาหมื่น

จังหวัดนครราชสีมา ได้แก่ อำเภอเสิงสาง

จังหวัดปัตตานี ได้แก่ อำเภอปานาเระ

โรคไหม้** พื้นที่การระบาด ๕๖,๙๐๕ ไร่ ในระดับรุนแรง ๓๗,๘๙๘ ไร่ และในระดับไม่รุนแรง ๑๙,๐๐๗ ไร่ (ลดลง ๓๔,๓๙๙ ไร่) พบการระบาดในพื้นที่ ๑๓ จังหวัด ดังนี้

จังหวัดบุรีรัมย์ ได้แก่ อำเภอลำปลายมาศ

จังหวัดชัยภูมิ ได้แก่ อำเภอเมือง

จังหวัดนครราชสีมา ได้แก่ อำเภอโนนไทย และอำเภอขามสะแกแสง

จังหวัดอุบลราชธานี ได้แก่ อำเภอพิบูลมังสาหาร ตระการพืชผล และอำเภอสว่างวีระวงศ์

จังหวัดสุรินทร์ ได้แก่ อำเภอชุมพลบุรี

จังหวัดมุกดาหาร ได้แก่ อำเภอนิคมคำสร้อย และอำเภอหนองสูง

จังหวัดหนองคาย ได้แก่ อำเภอศรีเชียงใหม่ และอำเภอโพธิ์ตาก

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ อำเภอลาดบัวหลวง

จังหวัดพะเยา ได้แก่ อำเภอเมือง ปง แม่ใจ และอำเภอภูกามยาว

จังหวัดลำปาง ได้แก่ อำเภอแจ้ห่ม

จังหวัดเชียงราย ได้แก่ อำเภอป่าแดด และอำเภอพญาเม็งราย

จังหวัดน่าน ได้แก่ อำเภอนาน้อย เวียงสา บ่อเกลือ นาหมื่น และอำเภอปัว

จังหวัดพิษณุโลก ได้แก่ อำเภอเนินมะปราง

๒. การคาดการณ์

จากการตรวจสอบสภาพแวดล้อมย้อนหลัง ๗ วันจากสถานีตรวจวัด (Gistda) สภาพอากาศจาก กรมอุตุนิยมวิทยาย้อนหลัง ๗ วัน (๑๔-๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๘) ล่วงหน้า ๗ วัน (๒๑-๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘)

๒.๑ พื้นที่เสี่ยงต่อการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีสภาพอุณหภูมิเฉลี่ย ๒๒ - ๒๘ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย ๖๕-๗๐ % จากการตรวจสอบสภาพแวดล้อมจากสถานีตรวจวัด(Gistda) ใน ต.ตาลชุม อ.ท่าวังผา จ.น่าน อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๗.๗ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย ๙๖ % ที่บ้านวังน้ำเย็น ต.แม่ป้าก อ.วังชิ้น จ.แพร่ อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๘ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย ๘๒.๗ % ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, ไร่สุวรรณ อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๖.๙ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ ๘๐.๒ % และข้อมูลจากกรมอุตุนิยมวิทยาในช่วงวันที่ ๒๑-๒๗ ต.ค. ๕๘ ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีฝนตกกระจายทั่วไป ร้อยละ ๑๐-๒๐ และช่วงกลางสัปดาห์ ๒๓-๒๗ ต.ค. ๕๘ อุณหภูมิ จะลดลงเล็กน้อย และมีหมอกในตอนเช้า ให้เกษตรกรหมั่นตรวจสอบแปลงข้าวที่ปลูกพันธุ์อ่อนแอและหนาแน่น เพราะ

อาจจะเป็นพื้นที่เสี่ยงต่อการระบาด ซึ่งก็ได้แก่พื้นที่ จังหวัดนครสวรรค์ น่าน แพร่ พิษณุโลก พิจิตร อุทัยธานี ชัยนาท สิงห์บุรี อ่างทอง พระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี นนทบุรี สุพรรณบุรี นครปฐม กาญจนบุรี นครพนม นครราชสีมา และ จังหวัดปัตตานี ควรเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิดโดยเฉพาะจังหวัดที่พบการระบาดแล้ว เพราะอาจจะเกิดการระบาดมากขึ้น

๒.๒ พื้นที่เสี่ยงต่อการระบาดของโรคไหม้ข้าว เป็นพื้นที่ที่มีสภาพอากาศ อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๒ - ๒๕ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยมากกว่า ๘๐ % จากการตรวจสอบสภาพแวดล้อมจากสถานีตรวจวัด (Gistda) ในภาคเหนือ บ้านวังน้ำเย็น ต.แม่ป่าก อ.วังชิ้น จ.แพร่ อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๘ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย ๘๒.๗ % , ต.จันจว้า อ.แม่จัน จ.เชียงราย อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๖.๑ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย ๗๓.๘ % , ต.ตาลชุม อ.ท่าวัง จ.น่าน อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๗.๗ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย ๙๖ % และสถานีตรวจวัด(Gistda) ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตำบลคำเจริญ อำเภอดงหลวง จ.อุบลราชธานี อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๘ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย ๗๑.๕ % , ต.หนองขาม อ.แก้งคร้อ จ.ชัยภูมิ อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๗.๒ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย ๗๕ % , ต.หาดคำ อ.เมือง จ.หนองคาย อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๙.๗ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย ๗๓.๒ % ,ไร่สุวรรณ อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๖.๙ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ ๘๐.๒ % และข้อมูลจากกรมอุตุนิยมวิทยาในช่วงวันที่ ๒๑-๒๗ ต.ค. ๕๘ ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีฝนตกกระจายทั่วไป ร้อยละ ๑๐-๒๐ และช่วงกลางสัปดาห์ ๒๓-๒๗ ต.ค. ๕๘ อุณหภูมิจะลดลงเล็กน้อย และมีหมอกในตอนเช้า ซึ่งเป็นสภาพที่เหมาะสมแก่การระบาดของโรคไหม้ โดยขณะนี้ข้าวส่วนใหญ่อยู่ในระยะตั้งท้องจนถึงออกรวง โดยเฉพาะในแปลงที่ปลูกข้าวหนาแน่น และปลูกข้าวพันธุ์ข้าวดอกมะลิ ๑๐๕ กข.๑๕ และกข.๖ ซึ่งเป็นพันธุ์ที่อ่อนแอต่อโรคไหม้มาก ควรเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด ในข้าวที่กำลังออกรวง ถ้าเกิดโรคไหม้ระบาดในระยะนี้ จะทำให้ความเสียหายแก่ผลผลิตเป็นอย่างมาก ซึ่งได้แก่ จังหวัดเชียงราย พะเยา ลำปาง แพร่ น่าน พิษณุโลก นครราชสีมา มุกดาหาร นครพนม บุรีรัมย์ หนองคาย ชัยภูมิ มหาสารคาม และอุบลราชธานี

๓. ผลการดำเนินงาน

๓.๑ กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดศัตรูพืช ได้จัดทำข่าวเตือนการระบาดเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลและโรคไหม้ข้าวทางเว็บไซต์กรมส่งเสริมการเกษตร และกองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย

๓.๒ สำนักงานเกษตรจังหวัดอยุธยา บุรีรัมย์ ชัยภูมิ นครราชสีมา อุบลราชธานี สุรินทร์ มุกดาหาร หนองคาย พะเยา ลำปาง เชียงราย พิษณุโลก และน่าน แนะนำให้เกษตรกรใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาและงดการใช้ปุ๋ยไนโตรเจนในระยะนี้เพื่อควบคุมโรคไหม้ข้าว รวมทั้งแนะนำให้เกษตรกรใช้สารเคมีกำจัดตามคำแนะนำของกรมการข้าว

๓.๓ สำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน แพร่ นครราชสีมา และจังหวัดปัตตานี แนะนำให้เกษตรกรใช้เชื้อราบีวาเวอเรียควบคุมเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล และแนะนำให้เกษตรกรใช้สารเคมีกำจัดตามคำแนะนำของกรมการข้าว

ประชาสัมพันธ์แจ้งจังหวัดที่เคยพบการระบาดและพื้นที่เสี่ยงต่อการระบาด ๔๒ จังหวัด เตรียมความพร้อมในพื้นที่ระบาดซ้ำซากเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการระบาดขึ้นอีก โดยได้จัดทำแปลงติดตามสถานการณ์ทั้งหมดจำนวน ๘๐๙ แปลง ศจช. ในพื้นที่เสี่ยงเร่งผลิตรายละเอียดเชื้อราไตรโคเดอร์มา เชื้อราบีวาเวอเรีย และรณรงค์ให้สมาชิกใช้ควบคุมศัตรูข้าวในทุกพื้นที่

หมายเหตุ จังหวัดที่มีข้อมูลพื้นที่ปลูกข้าว ๗๒ จังหวัด ๕,๐๗๑ ตำบล

*จังหวัดที่มีรายงานข้อมูล ๗๒ จังหวัด ๓,๓๙๓ ตำบล คิดเป็นร้อยละ ๙๓.๕ และ ๖๖.๙๐ ตามลำดับ

จังหวัดที่ไม่มีรายงานข้อมูล ๕ จังหวัด ๑,๖๗๘ ตำบล คิดเป็นร้อยละ ๖.๕๙ และ ๓๓.๑๐ ตามลำดับ

** จังหวัดที่มีรายงานข้อมูล ๗๒ จังหวัด ๓,๓๖๔ ตำบล คิดเป็นร้อยละ ๙๓.๕ และ ๖๖.๓๓ ตามลำดับ

จังหวัดที่ไม่มีรายงานข้อมูล ๕ จังหวัด ๑,๗๐๗ ตำบล คิดเป็นร้อยละ ๖.๕๙ และ ๓๓.๖๗ ตามลำดับ

รายละเอียดเพิ่มเติม ในรายงานสถานการณ์การระบาดศัตรูพืช ทาง <http://www.doae.go.th/> หรือ <http://www.ppsf.doae.go.th/>

แผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบการระบาดของโรคใหม่
ระหว่างปี ๒๕๕๗/๒๕๕๘

